

Tervise
Arengu
Instituut

Saaremaa

Ravitud või surmaga lõppenud
vigastusjuhtude ülevaade

Ülevaade võtab kokku vigastuste andmed, mis on ühtsetel alustel arvatud ja Eesti keskmisega võrreldavad.

Ülevaate eesmärk on pakkuda alusandmeid kohaliku tasandi tegevuste planeerimiseks ning elanike tervise ja heaolu parandamiseks.

Ülevaates välja toodud andmete kohta leiab täiendavat infot aadressil: www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

Väljaandja: Tervise Arengu Instituut

Kujundaja: Disainikorp OÜ

Väljaande kasutamisel viidata allikale.

Soovitav viide käesolevale väljaandele:

Ravitud või surmaga lõppenud vigastusjuhtude ülevaade – Saaremaa.

Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2023.

Materjal on valminud Norra toetusest 2014-2021 rahastatud projektist „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes“

RAVIKULUD 2021. AASTAL

86 072€

20-29a

46 746€

7-19a

8 482€

3-6a

2 439€

0-2a

523 825€

75+ a

3 934
vigastusjuhtu

ravikulu
1,4 miljonit€

489 397€

30-64a

281 756€

65-74a

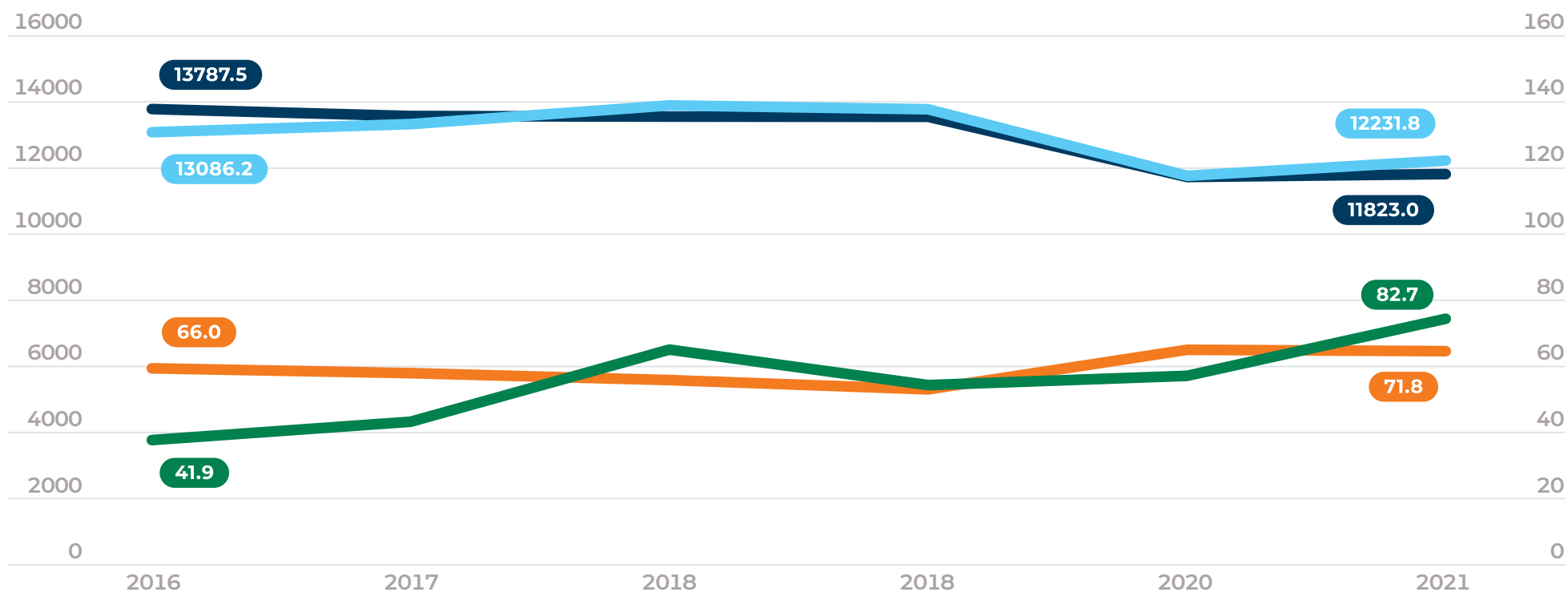

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD

- Aastal 2021 registreeriti Saaremaal enim surmaga lõppenud õnnetusi mürgistuste ja traumade tõttu.
- Teiste piirkondadega võrreldes jõudis ravile sagedamini tahtlikke ja ebaselge tahtlusega vigastusi, teise isiku poolt juhuslikke lööke, väänamisi, hammustamisi ning ka ülepingutusest, puudusseisundist või reisimisest tingitud vigastusi.

Vigastusjuhud ja -surmad 100 000 elaniku kohta

- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Saaremaal
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Saaremaal (kokku)

46%

teised põhjused

12%

sõidukiõnnetus

26

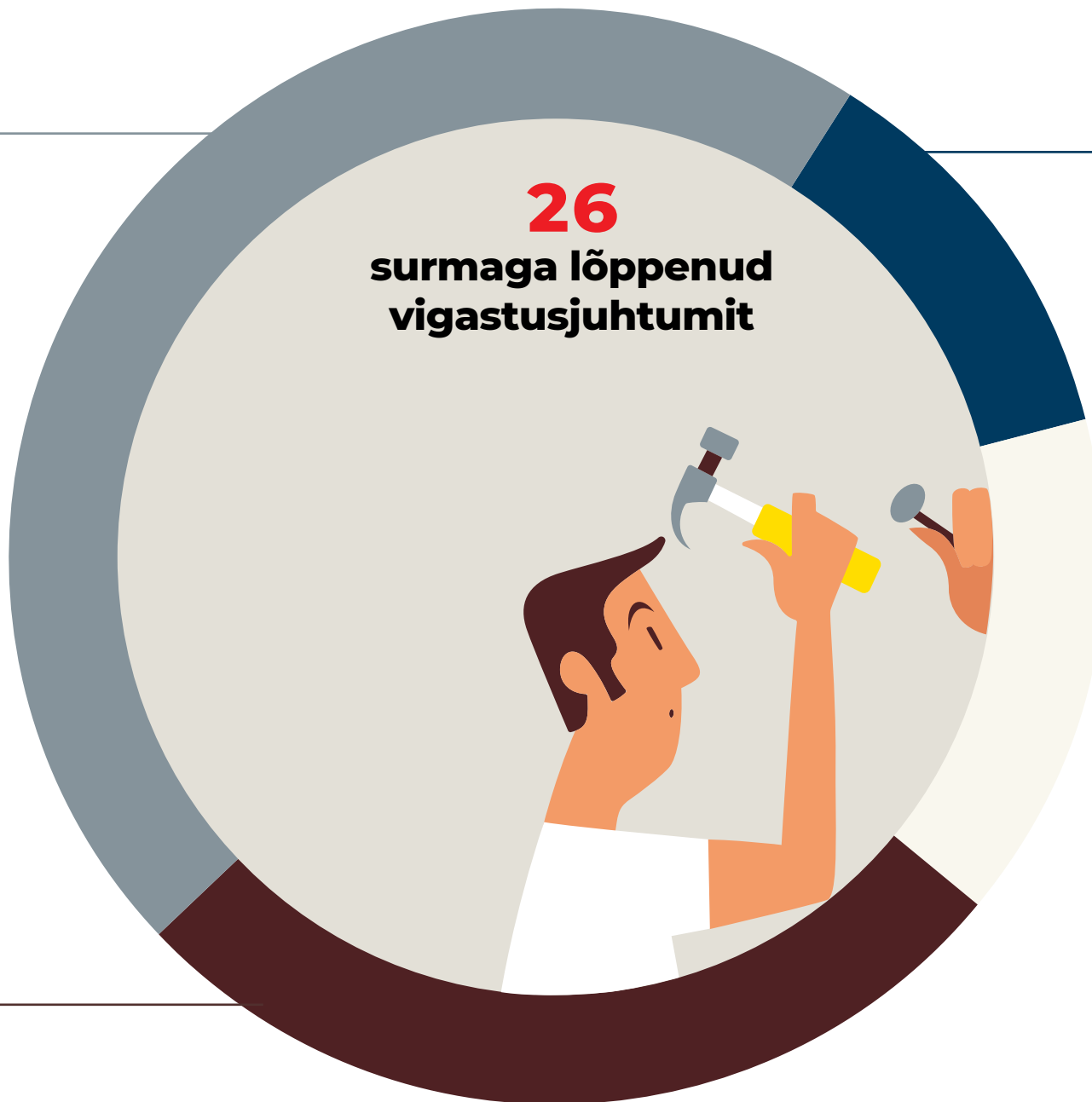
**surmaga lõppenud
vigastusjuhtumit**

15%

kukkumine

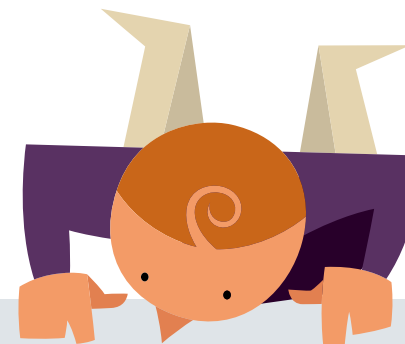
27%

tahtlik enesevigastus

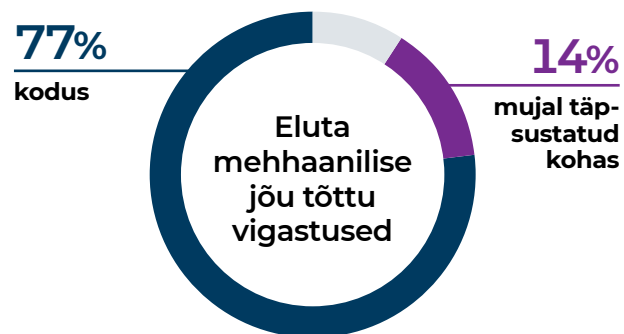
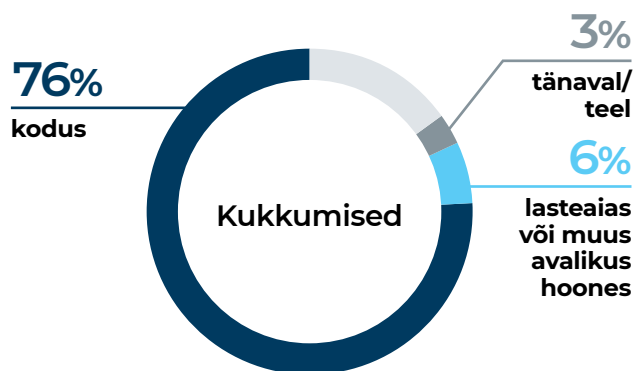

VIGASTUSED 0-2-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

3,3% Kõikidest Saaremaa vigastusjuhtudest

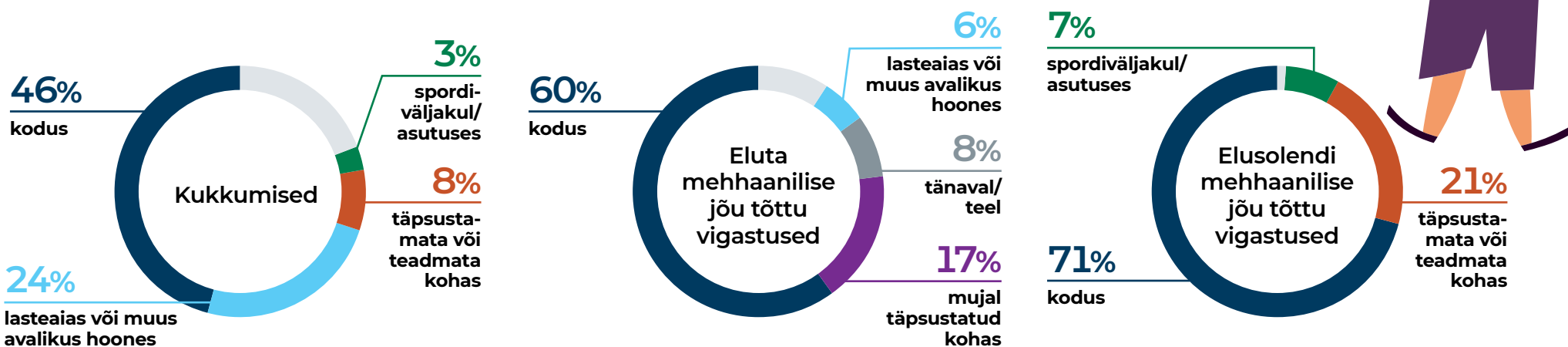
Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine	31	24%
Löök vastu esemeid või nendega	22	17%
Libisemine/komistamine samal tasapinnal	19	15%
Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	12	9%
Muu/täpsustamata teguri juhuslik toime	12	9%

VIGASTUSED 3-6-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

4,2% Kõikidest Saaremaa vigastusjuhtudest

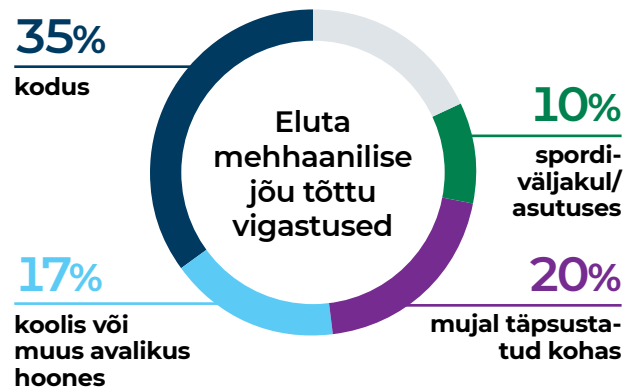
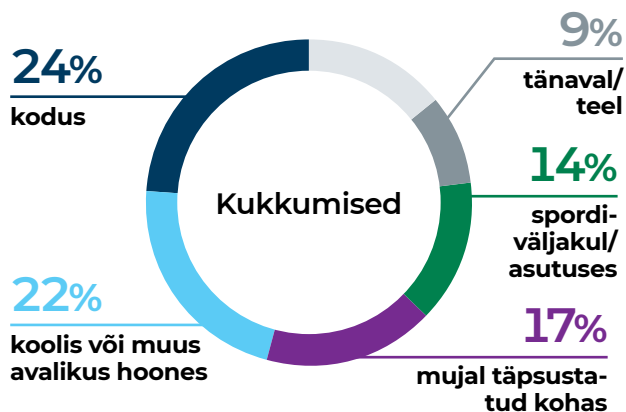

Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine	30	18%
Löök vastu esemeid või nendega	28	17%
Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	18	11%
Libisemine/komistamine samal tasapinnal	17	10%

VIGASTUSED 7-19-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

Peamised õnnetuste põhjused

Löök vastu esemeid või nendega

155 20%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

125 16%

Muu juhuslik kukkumine

90 12%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

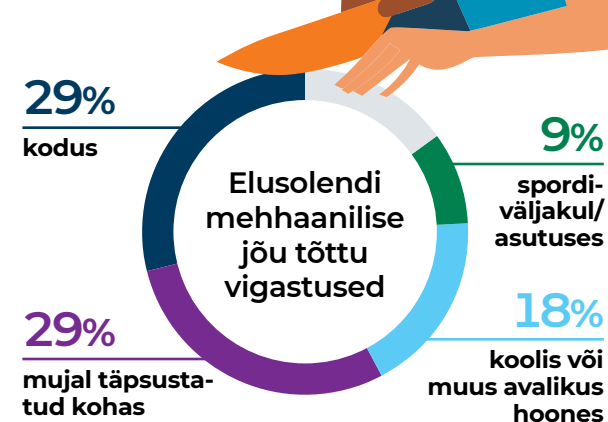
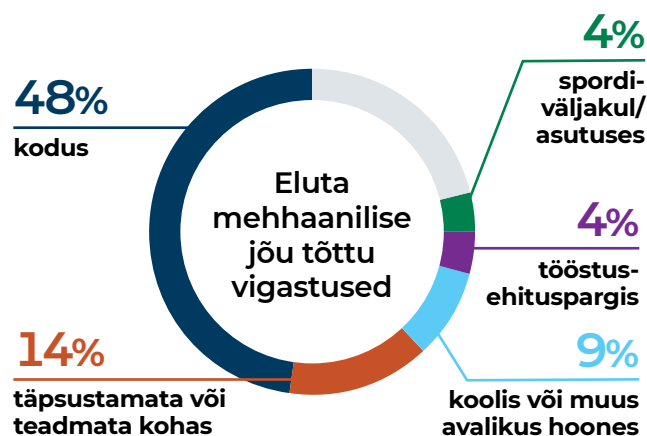
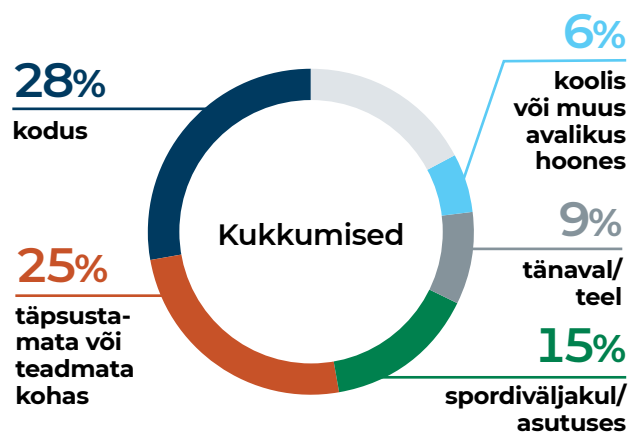
65 8%

VIGASTUSED 20-29-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

11,5%

Kõikidest Saaremaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine

67 15%

Löök vastu esemeid või nendega

61 13%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

51 11%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

29 6%

Muu/täpsustamata teguri juhuslik toime

29 6%

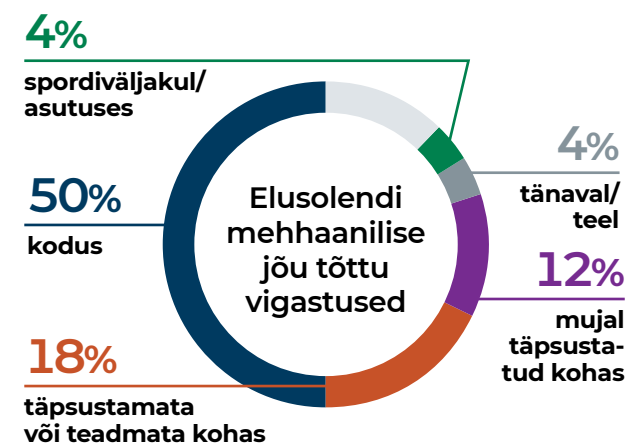
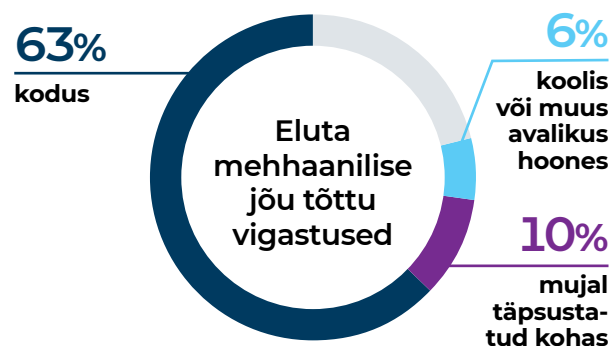
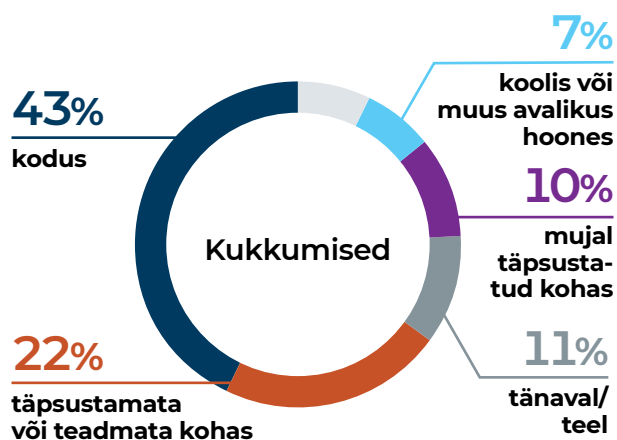
VIGASTUSED 30-64-AASTASED

- Sagedasemad vigastusjuhtumid seotud erinevat tüüpi kukkumistega – nii samal tasapinnal libisemise ja komistamisega kui kukkumist treppidelt, astmetelt või muudelt erineva kõrgusega pindadelt.

44,5%

Kõikidest Saaremaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

331 19%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

222 13%

Löök vastu esemeid või nendega

178 10%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

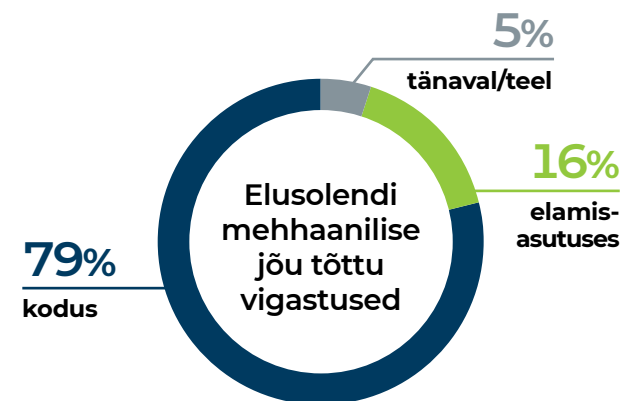
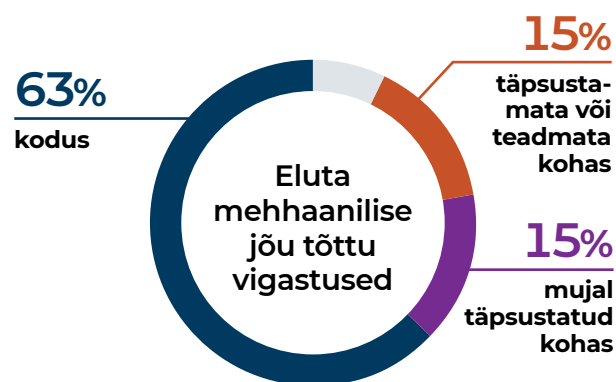
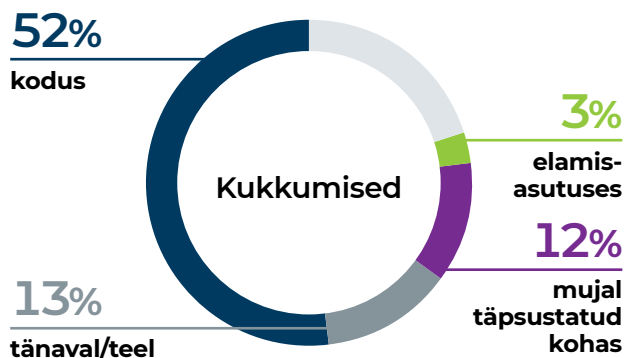
150 9%

VIGASTUSED 65-74-AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukumisega.

7,8% Kõikidest Saaremaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

90 30%

Löök vastu esemeid või nendega

34 11%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

27 9%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

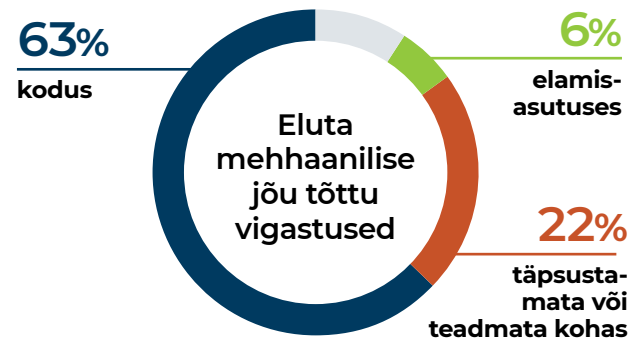
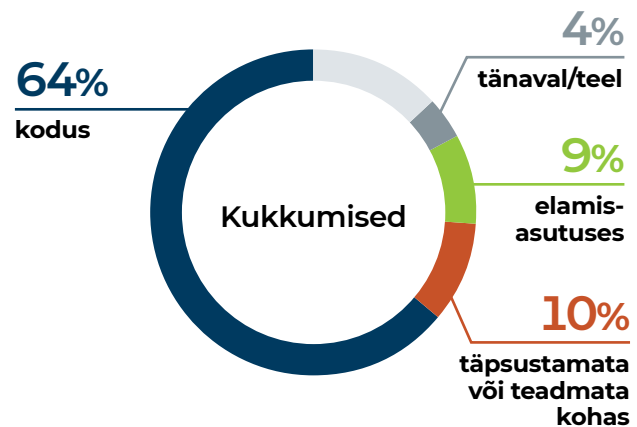
24 8%

VIGASTUSED 75+ -AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

9,0% Kõikidest Saaremaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

156 44%

Muu juhuslik kukkumine

46 13%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

35 10%

Muu/täpsustamata teguri juhuslik toime

16 5%

VIGASTUSTE KAITSE- JA RISKITEGURID

Vigastuste riskitegurid

- kõrge impulsiivsus
- madal enesejuhtimise oskus
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- kogematus tööriistade, aparaatide käsitlemisel
- stressisituatsioonid ja ülepingutused
- madal teadlikkus ohutusnõuetest või nende eiramine (tööriistad, masinad, seadmed)
- töötamine kõrgema riskiga tegevusaladel
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- majanduslik toimetulek
- lapsevanema järelvalve puudumine
- lapsevanemate teadlikkuse ja hoiakute puudumine
- lapse või vanema tervislik seisund
- sotsiaalmajanduslik taust
- aastaaeg ja kellaaeg
- kõrgem vanus
- eelnenud kukkumised
- kroonilised haigused
- kõnnaku- ja tasakaaluprobleemid
- ravimite tarvitamine (nii konkreetsete ravimite toime kui ka ravimite hulgikasutus)
- keskkond

Vigastuste ennetusmeetmed

- teadlikkuse tõstmine
- hoiakute muutmine
- oskuste arendamine
- väliskeskonna ohutus ja turvalisus (teede, hoonete korrashoid; tööstus- või ehitusala, veekogude, ohtlike objektidele ligipääs jms)
- ohutud ja turvalist käitumist suunavad regulatsioonid (seadused, piirangud, maksud, ohutusnõuded toodetele ja teenustele jms)
- riskikäitumise vähendamine
- kontrollnimekirjad koduohutuse või tervisliku seisundi hindamiseks
- infomaterjalid
- tehnilised abivahendid (pliidi alarm, käsitoed, liikumisandur)
- vigastusriskide teadmine ja märkamine
- regulaarne toitumine ja liikumine
- vanemlike oskuste programmid
- ohutusalane juhendamine
- vigastuste oskuslik reageerimine ja ravi

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD SAAREMAAL - POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES

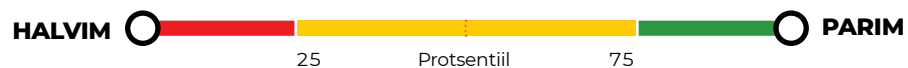
○ Piirkonna positsiooni Eesti keskmise suhtes näitab ring

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
VIGASTUSJUHUD						
Ravitud tahtlik enesevigastus	18	57.3		205.5	133.6	35.1
Ravitud ründe tagajärg	78	248.2		341.9	213.8	128.1
Ravitud ebaselge/teadmata tahtlusega vigastus	69	219.6		473.2	292.7	213.2
Ravitud õnnetusjuhtum, sh ..	3769	11992.9		13182.0	11010.0	10284.1
LIIKLUS						
.. sõidukiõnnetuses vigastatud jalgrattur	88	280.0		401.8	275.4	192.9
.. teised sõidukiõnnetuses viga saanud	100	318.2		399.6	291.1	173.5
KUKKUMINE						
.. libisemine/komistamine samal tasapinnal	805	2561.5		2903.8	2509.8	2062.0
.. kukkumine jää või lume tõttu	144	458.2		775.0	544.6	348.5
.. kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	323	1027.8		1099.1	806.6	649.7
.. muu juhuslik kukkumine	297	945.0		1679.1	1253.0	819.0
MEHHAANILINE JÕUD						
.. löök vastu esemeid või nendega	493	1568.7		1755.0	1347.3	924.3
.. naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	383	1218.7		1546.3	878.7	664.6
.. terav klaas, nuga, mõõk, pistoda	148	470.9		526.5	358.1	323.0
.. purustus, kokkusurumine, suletus esemete sees/vahel	126	400.9		529.5	328.4	227.3
.. tööriista või seadmega kokkupuude	178	566.4		600.7	309.9	192.0
.. muu eluta mehhaanilise jõu toime	211	671.4		1023.1	439.2	334.9

LOE TÄPSEMAT INFOT ANDMETE KOHTA :
www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
ELUSOLENDI JÕUD						
.. teise isiku poolt löök, väänamine, hammustus jms	47	149.6		340.9	271.9	149.6
.. koerahammustus või -löök	54	171.8		194.7	117.4	82.2
.. teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine	90	286.4		516.7	303.1	133.1
.. muu/täpsustamata elusolendi jõu toime	19	60.5		86.2	60.6	22.0
MUU PÕHJUS						
.. kokkupuude mürgise looma/taimega	43	136.8		315.9	101.4	52.3
.. ülepingutus, reisimine, puudusseisund	92	292.7		631.7	420.6	192.3
.. muu/täpsustamata teguri juhuslik toime	128	407.3		584.1	393.0	327.8
SURMA PÕHJUS						
Surm õnnetuse, mürgistuse, trauma tõttu, sh..	26	82.7		148.1	71.8	46.8
.. sõidukiõnnetus	3	9.5		12.4	5.4	0.0
.. kukkumine	4	12.7		37.7	13.4	4.4
.. juhuslik mürgistus	0	0.0		32.4	14.4	0.0
.. tahtlik enesevigastus	7	22.3		37.3	14.0	1.7
.. rünne	0	0.0		7.1	2.0	0.0
.. ebaselge tahtlusega vigastus	0	0.0		11.6	3.1	0.0
.. muu õnnetus, mürgistus, trauma	12	38.2		50.3	19.6	11.7

Tervise
Arengu
Instituut

